

SAYIN SEMRA SEZER HANIMEFENDİ'NİN
“YAŞLANAN KADIN SEMPOZYUMU”NDA
YAPTIKLARI AÇILIŞ KONUŞMASI
(7 MART 2005)

Sayın Konuklar, Değerli Katılımcılar,

Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Geriatrik Bilimler Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin düzenlediği “Yaşlanan Kadın” Sempozyumu'nda sizlerle birlikte olmaktan mutluluk duyuyorum.

Yaşça ileri kişilerin sorunlarının en aza indirilmesi, toplumun tüm kesimlerinin konuya duyarlılığının artması, bilimsel ve gerçekçi çözümlerin yaşama geçirilmesi için, siz değerli bilim insanlarının çalışmalarını beğeniyle izliyoruz.

Tüm yurttaşlarımızın ilerleyen yıllarda benzer sorunlarla karşılaşacaklarının bilinciyle yaşamlarını sürdürmeleri, yaşlılarımızın büyük özveriyle geliştirdiğimiz yöntemleri benimsemeleri ve yaşama sevinçlerini kaybetmemeleri önem taşır.

Uyum, birliktelik ve dayanışma, tüm toplumlar için gelişme ve ilerlemenin temel taşlarıdır. Her yaştan bireyin birbirine saygı ve sevgiyle yakalması, genç-yaşlı herkesin gereksinim duyduğu konuda çevresinden destek görebilmesi ve yaşamın her döneminde etkin, verimli, üretken olabilmesi toplumsal gönencin öncelikli koşullarındandır.

Gelişmiş toplumlarda, yaşlıların yaşam kalitesinin artırılması ve etkin bir yaşam sürmelerinin sağlanması öncelikli hedefler arasında yer almaktadır.

Geri dönüşü olmayan yapısal ve fizyolojik değişikliklerle birlikte her bireyde farklılık gösteren yaşlılık sorunları, kültürel, çevresel ve ekonomik etmenlerin hazırladığı bir sonuçtur.

Genetik özellikler, çevre, psikolojik durum ve yaşam biçiminden etkilenen yaşlılığın, bir sorun ya da bir hastalık olarak değerlendirilmemesi, çocukluk, gençlik, yetişkinlik gibi yaşamın bu döneminin de kendine özgü özellikleri olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir. Böyle bir yaklaşım, kuşkusuz bireyleri sorunlar karşısında daha güçlü kılacaktır.

Yaşlanmayı fiziksel bir çöküş ve geriye gidiş olarak algılamak yerine, yaşlıları deneyimlerinden ve bilgi hazinelerinden, olayları daha geniş bir bakış açısıyla yorumlama yeteneklerinden yararlanarak, toplumsal yaşama katılımlarına olanak sağlamak hepimize düşen önemli bir görevdir.

Mutlu bir aile yaşantısına ve güven verici gelir düzeyine sahip, çevrelerinde olup bitenlerle ilgili, iyi iletişim kuran, sağlığına özen gösteren, gelişmeleri yakından izleyen, hobilerinden vazgeçmeyen, hoşgörülü ve alçak gönüllü kişilerin yaşlılık dönemine daha iyi uyum sağladıkları görülmektedir.

Toplumlar için en önemli zenginlik, yenilikleri yakalayabilen, geçmiş ile gelecek arasında köprü kurabilen yaşlıların deneyimleri, birikimleri ve düşünceleridir.

Yaşlıların aile içindeki konumları, yaşamdan aldıkları doyum, çalışma durumları, sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliği ve kullanılabilirliği yaşam kalitesini belirlemektedir. Görüldüğü gibi, ileri yaştaki yurttaşlarımızın üretken, sağlıklı ve etkin bir yaşam sürmeleri Devletimizin yanı sıra tüm

yurttaşlarımızın çabalarını gerektirmektedir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, bireyselleşme; ilgisizlik, iletişimsizlik ve yabancılaşmayı birlikte getirmiş; yardıma ve ilgiye en çok gereksinim duyan yaşlılık, tek başına aşılmaya çalışılan sorunlu bir dönem durumuna gelmiştir.

Güçsüzlere ve gereksinim duyanlara yardım konusunda duyarlılığımız, yaşlılara sevgi ve saygıyı ön planda tutan yetiştirilme biçimimiz, yaşlılığın toplumsal sorun düzeyine taşınmaması konusunda bizleri güçlü kılmaktadır. Ancak çağdaş toplumun gereği olarak çalışma sürelerinin artması, bireyin yakın çevresiyle ilişkilerini sınırlaması, aile büyüklerine ayrılan zamanın gün geçtikçe azalması da gözardı edilmemesi gereken gerçeklerdir.

Özellikle büyük kentlerimizde yaşlılara yönelik hizmetlere gereksinimin giderek artması, yaşlıların beklentilerine yanıt oluşturan düzenlemeleri ve uygulamaları içeren sağlık politikalarının bir an önce yaşama geçirilmesi gerekmektedir.

Yaşlıların gelir güvenliği, emeklilik koşulları, sağlık, barınma, yaşam düzeni ve benzer konularda karşılaştıkları sorunların en aza indirilmesi, yaşamlarını güçleştiren toplumsal ve çevresel etkenlerin azaltılması yönündeki çabalara hız verilmesi, yalnızca bugünümüzü değil, geleceğimizi de güvenceye alacaktır.

Değerli Konuklar,

Günümüzde, kadınlarımızın sağlık, beslenme durumu, eğitim düzeyi, ekonomik ve siyasal yaşama katılımları gelişmişlik göstergelerindedir. Çocukları aracılığıyla gelecek kuşakları da etkileyeceği için kadınlarımızın yaşamları boyunca karşılaşılabilecekleri sorunların en aza indirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Yapılan araştırmalar, kadınların erkeklerden daha uzun yaşadığını, ancak kimi hastalıklara erkeklere oranla daha fazla yakalandıkları ve yaşamları boyunca sağlık merkezlerine daha sık başvurduklarını, gerek fiziksel gerek toplumsal açıdan yaşanan değişimlerin bu dönemde kimi ruhsal sıkıntılara yol açtığını ortaya koymaktadır.

Kadınların sağlıklı yaşam sürmeleri için, bebeklik ve çocukluk döneminde başlayan, yetişkinlik ve yaşlılık dönemini kapsayan sağlık politikaları izlenmelidir. Çocukluk dönemindeki ayrımcılık ve doğurgan yaşlardaki bakım yokluğu nedeniyle, kadınlarımızın daha çok sağlık sorunlarıyla karşılaştığı gözardı edilmemelidir.

İlerleyen yaşlarla birlikte, özellikle kadınlarımız, kimi yetilerin kaybı ve tedavi edilebilirliği düşünülmeden sık karşılaşılan kimi hastalıklar sonucu toplumdan dışlanma gibi olumsuzluklarla karşı karşıya kalmaktadır.

Kadınların çoğu kez eğitim ve sağlık başta olmak üzere yaşamın pek çok alanında erkeklerin sahip oldukları koşullara ve olanaklara ulaşmakta zorlandıkları, haklarını kullanmalarının engellendiği, baskı ve şiddetle karşı karşıya kaldıkları, yaşadıkları tüm sıkıntılar karşın çoğunlukla sessiz kalma yolunu seçtikleri, farklı gelenek, görenek ve değer yargılarından kaynaklanan sorunlar nedeniyle daha fazla yıprandıkları bilinmektedir.

Bu sorunlar ne yazık ki, yaşlılık döneminde de artarak sürmektedir. Dolayısıyla kadınlara yönelik hizmetlerin planlanmasında, yaşlılık dönemine özel önem verilmesi gerektiğini anımsatmak

istiyorum.

Yaşalanan kadınlarımıza sunulacak hizmetlerin, onların fiziksel, ruhsal ve toplumsal sağlığını destekleyecek boyutta ve kolay ulaşılabilir olması önem taşımaktadır.

Kadınlarımızın sorunlarına çözüm bulunabilmesi, toplumun bu konuda bilinçlendirilmesi ve duyarlılığın artırılmasında en önemli öge çağdaş eğitim olanaklarından her yaştaki yurttaşımızın yararlanabilmesidir.

Çağdaş eğitim, kadınlarımızın yaşam kalitelerini artıracak, yarınlarına güvenle bakmalarını ve bir meslek edinmelerini sağlayacak, kendine güvenen bireyler olarak geleceklerine sahip çıkmalarını olanaklı kılacaktır.

Eğitim ayrıca, kadınlarımızın kendi sağlıklarının yanı sıra aile sağlığını koruyabilmelerinin, aile içinde söz sahibi olabilmelerinin ve kendilerine zarar veren yerleşik uygulamaların ortadan kaldırılmasının da en etkili yoludur.

Ülkemizde kadınlarımızın çoğu okur-yazarlık oranının artırılması, ekonomik özgürlüklerinin sağlanması, toplumsal ve siyasal alanda haklarının bilincinde olarak etkin bir yaşam sürmeleri öncelikli hedeftir.

Kadınlarımızın yaşlılık dönemini huzur içinde, yaşamdan tat alarak geçirmeleri için beslenmeden spora her konuda uzman görüşlerini dikkate almaları ve uygulamaları, koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanmak konusunda öncü olmaları gerekmektedir. Bu yöndeki çabaları onların her yaşta mutlu, sağlıklı ve üretken bir yaşam sürmelerinin yolunu açacaktır.

Değerli Konuklar,

Yaşlılarımızın bakım, barınma, sağlık gibi temel gereksinimlerinin karşılanması yönünde çalışmak, onlara sevgi, saygı ve ilgi göstermek, zorlukları ve güzellikleriyle yaşamlarının ortağı olmak bir insanlık ve yurttaşlık görevidir.

Sosyal devlet anlayışının ve güçlü bir toplumun da önkoşulu olan sosyalgüvenlik sisteminin, öncelikle gereksinim içinde bulunanlar olmak üzere tüm yaşlılarımızı kapsayacak şekilde genişletilmesi, yaşlılarımızın birçok sorununu ortadan kaldıracaktır.

Kuşkusuz hepimiz yaşlanacağız. Acı ve tatlı anılarla kendine özgü güzellikleri ve farklılıkları olan yeni bir döneme adım atacağız. Başlangıçta alışmakta zorlansak da, yaşama sevincini yitirmeden, sorunları aşma kararlılığımızı koruyarak, siz değerli bilim insanlarının yardımlarıyla sağlıklı bir yaşlılık sürmek için çaba göstereceğiz.

Yaşlılık döneminin sorunlarının aşılmasına katkıda bulunan çalışmalarınızın, yaşlılığın güzelliklerinin ve olumlu yönlerinin ön plana çıkarılmasına öncülük edeceğine inanıyor, Sempozyum'un düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür ediyor, esenlikler diliyorum.